

1. ΤΙ ΣΥΖΗΤΑΕΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΠΕΡΙ ΔΡΟΝΩΝ ΚΛΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 25/02/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 25/02/2024

Σελίδα: 33

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Τι συζητάει ο κόσμος: περί δρόνων, κλώνων και τηλεφώνων

Της ΜΑΡΙΑΣ ΓΑΒΟΥΝΕΛΗ

Πώς αλλάζουν οι καιροί... Αντί για τις λουτροπόλεις της Ευρώπης, όπως συνέβαινε κάποτε, πολιτικοί, επιστήμονες, στρατιωτικοί, ακαδημαϊκοί, σχεδιαστές και σχολιαστές του μέλλοντος συγκεντρώθηκαν στο Νέο Δελχί αυτή την εβδομάδα για να μιλήσουν για θέματα που θα μπορούσαν να περιγραφούν ως «drones, clones and phones». Από τις νέες μεθόδους του πολέμου (στην Ουκρανία ή στη Γάζα), στις προκλήσεις της τεχνητής νοημοσύνης και της βιοτεχνολογίας στην Ξηρά και στη θάλασσα και τελικώς στη διασυνδεσιμότητα, την πρακτική ανάγκη επικοινωνίας και διασύνδεσης αγρών και κοινωνιών παντού στον εύθραστο πλανήτη μας.

Ο διάδρομος Ινδίας - Μέσης Ανατολής (IMEC), με την Ελλάδα ως πύλη εισόδου για την Ευρώπη και τον Ατλαντικό στη μια πλευρά και την Ινδία και τον Ειρηνικό από την άλλη, ήταν το προφανές σημείο αναφοράς. Ένας δίαυλος που συνδέει την Αυστραλία και

τις εξαγωγικές αγορές της Ιαπωνίας και της Νότιας Κορέας με τη Μεσόγειο και τον Ατλαντικό, διασχίζοντας τις ερήμους της Αραβίας και τη διακεκαυμένη ζώνη της Μέσης Ανατολής, ακούγεται αρκούτσως φαραωνικός – και είναι εύλογη η ανησυχία για τη βιωσιμότητά του καθώς ο ενδιάμεσος κρίκος που ενώνει τα λιμάνια του Κόλπου με τις ακτές της Μεσογείου βρίσκεται στις φλόγες χωρίς πρόδηλη προοπτική επίλυσης. Είναι όμως εξίσου σαφές ότι, ακόμη κι αν δεν εξελιχθεί έτσι όπως τον φανταστήκαμε, ο διάδρομος αυτός υπάρχει εκ των πραγμάτων. Στα βήματα των θαλασσοπόρων και των καραβανιών, είναι ακόμη και σήμερα η βασική οδός μετακίνησης του εμπορίου ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση. Επιδιοχέλι μας σήμερα είναι να ενώσουμε τα διασπασμένα κομμάτια σε μια ενιαία λεωφόρο, που θα έχει χώρο για φορτηγά και τρένα στην Ξηρά και εμπνευματοκιβώτια στη θάλασσα δίπλα σε

καλώδια μεταφοράς ενέργειας, δεδομένα γνώσης και εμπειρίας, τη διακίνηση υπηρεσιών σε μια διασυνδεδεμένη αγορά και τη μετακίνηση ανθρώπων με νόμιμες διαδικασίες μετανάστευσης.

Δίπλα σε αυτά την κανονικότητα παραμένουν και οι ανθρωπογενείς απειλές. Η υπαρξιακή αγωνία της κλιματικής αλλαγής απαιτεί όχι απλώς συντονισμένες ενέργειες αντιμετώπισης καταστροφών αλλά και συνεκτικές πολιτικές για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κοινωνιών μας. Οι προσπάθειες αυτές ξεκινούν από την ανάγκη για διατροφική ασφάλεια, την αξιοποίηση του πλούτου των θαλασσών με τη γαλάζια οικονομία, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη μεγαλύτερη δυνατή προστασία της βιοποικιλότητας, και περιλαμβάνουν την πράσινη μετάβαση σε εναλλακτικές μορφές ενέργειας. Η λέξη-κλειδί σε όλα αυτά είναι ασφαλώς η συνεργασία. Και τούτο γιατί οι παρεμβάσεις που

απαιτούνται πηγάζουν στον πυρήνα κάθε οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας.

Οι πρωτοπόροι στην πραγματικότητα τιμωρούνται, ενώ το σύστημα έχει τόσο μεγάλη κρίσιμη μάζα ώστε να επιτρέπει σε έναν πολύ μεγάλο αριθμό δρώντων να στηρίζονται στις προσπάθειες των λίγων, στην κλασική μορφή του κοινωνικού τζαμπατζή. Είναι αλήθεια ότι η εξέλιξη της τεχνολογίας απαλύνει το βάρος της νεωτερικότητας, καθώς δεν διευκολύνει απλώς παραδοσιακές λειτουργίες, τις μεταλλάσσει εκ βάθρων: Τα τραπεζικά καταστήματα που ποτέ δεν δημιουργήθηκαν στην Αφρική παρακάμφθηκαν από τα δίκτυα της μικροοικονομίας του κινητού τηλεφώνου. Και αν θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς, η μεγαλύτερη διαφορά είναι ήδη ορατή στον τρόπο που κάνουμε πόλεμο στο πεδίο, όταν φεύγουμε από τις αδυσώπτες μάχες του κυβερνοχώρου. Οι χρονοβόρες και ενεργοβόρες ναυμαχίες, που απα-

θανάτισηκαν στους μεγαλειώδεις πίνακες των ευρωπαϊκών μουσείων, αντικαθίστανται ήδη από τις μαζικές επιθέσεις δρόνων (drones) στη θάλασσα του Αζόφ, ενώ μικρότερες χώρες, όπως η Πορτογαλία, ναυπηγούν ήδη δρονοφόρα (drone-carriers) που αναπόφευκτα θα αντικαταστήσουν τις βαριές, κομψές και τόσο τεχνολογικά εξελιγμένες φρεγάτες, που μόνο οι μεγαλύτερες πολεμικές βιομηχανίες μπορούσαν να κατασκευάσουν. Η εκ βάθρων αλλαγή αποτυπώνεται ήδη στον αμυντικό σχεδιασμό και ιδίως στα δημιουργούμενα δίκτυα αμυντικής παραγωγής, με προεξάρχουσα την ευρωπαϊκή αμυντική αγορά, που βλέπει ήδη τις παραδοσιακές της ασφάλειες να απομακρύνονται στην άλλη όχθη του Ατλαντικού.

Όλα τούτα αρθρώνονται ευκολότερα σε μια σύναξη σοφών παρά μετατρέπονται σε εφικτές πολιτικές και καθημερινές πράξεις. Και το μεγάλο ερώτημα φυσικά είναι ποιος πληρώνει για όλα αυτά, Τα

τρακτέρ στην καρδιά των μεγαλουπόλεων και η αντίδραση στην τόσο αναγκαία κλιματική μετάβαση καταδεικνύουν και αναδεικνύουν τόσο το έλλειμμα χρηματοδότησης, από κεφάλαια που δεν είναι αυτονόητο ότι υπάρχουν αλλά πάντως πρέπει να δημιουργηθούν, όσο και την έλλειψη βάθους στην ικανότητα απορρόφησης των αλλαγών από τις κοινωνίες μας και ετοιμότητας για αντίδραση από τις ηγέσιες μας.

Εφύγα νωρίς από τις συζητήσεις για να μετασχω στη δεύτερη μέρα εορτασμών ενός τρίτου μερου παραδοσιακού γάμου. Και εκεί μέσα σε πολύχρωμα μετάξια, λουλούδια και αρώματα, υπέροχα κεττιμένες κούρτα και εντυπωσιακά περιτεχνα κοσμήματα, η ζωή συνεχίζεται...

Η κ. Μαρία Γαβουνέλη είναι καθηγήτρια Διεθνούς Δικαίου στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και γενική διευθύντρια του **EJAMEMF**.